

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

галузеві центри, які мають реагувати на атаки, а також працює в полі міжнародного співробітництва в сфері протидії кібератакам, підготовки кадрів в сфері кібербезпеки, підвищення цифрової грамотності громадян, впроваджує системи захисту інформації, створюючи довірчі відносини між державою та суспільством.

Зважаючи на динамічний розвиток кіберзагроз та зростаючу цифровізацію всіх сфер суспільного життя в Україні, перспективи розвитку нормативно-правових актів у сфері кібербезпеки є надзвичайно важливими. Очікується подальше удосконалення законодавства, спрямоване на посилення захисту критичної інформаційної інфраструктури, персональних даних громадян та державних інформаційних ресурсів. Варто розробити нормативні акти, що регулюватимуть використання штучного інтелекту в контексті кібербезпеки, протидію дезінформації в кіберпросторі та відповідальність за кіберзлочини, в тому числі з урахуванням міжнародного досвіду та стандартів. Крім того, важливим напрямком має стати гармонізація національного законодавства з європейським у сфері кібербезпеки задля забезпечення інтегрованості та спільного реагування на транскордонні кіберінциденти.

Література:

1. Про національну безпеку України: закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>
3. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: закон України від 5.10.2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення: 05.05.2025).

УДК 340.1:342.2

*А.О. Кунатенко, студентка групи 401 – П
Науковий керівник:*

*О.О. Скрильник., к.ю.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЖИТТЯ ТА ПОВАГУ ДО ГІДНОСТІ

Право на життя та повагу до гідності людини є фундаментальними цінностями, що лежать в основі міжнародної системи прав людини. Вони визнаються такими, що не можуть бути обмежені навіть у надзвичайних обставинах, зокрема під час воєнного стану, що є найбільш актуальним

викликом в Україні на сьогодні і такі надзвичайні стани особливо підкреслюють важливість захисту фундаментальних прав людини.

Ці права закріплені у численних міжнародно-правових актах, серед яких - Загальна декларація прав людини (ст. 3, 5), Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (ст. 6, 7), Європейська конвенція з прав людини (ст. 2, 3, 8), а також у Конституції України (ст 27, 28). Право на життя є основою для реалізації всіх інших прав, оскільки без нього всі інші права втрачають свій зміст.

В сучасному світі реалізація права на життя та повагу до гідності людини зазнає нових викликів. Війна, пандемії, цифровий прогрес – усе це потребує посиленої уваги до реалізації базових прав людини. Право на життя є основним, але саме воно найбільше страждає в нових реаліях в Україні.

Повномасштабна війна дає суспільству нові виклики, оскільки держава-агресор постійно нехтує особистими правами людини. Воєнні злочини, тортури, тероризм, викрадення людей на окупованих територіях – це все грубі порушення прав і великою проблемою є те, що світова спільнота не завжди може впливати на це і змусити держави поважати ці фундаментальні права та дотримуватись міжнародно-правових документів, які ці норми закріплюють.

Також істотним громадянським правом є право на повагу гідності, оскільки саме гідність людини є її невід’ємним внутрішнім ставленням до себе як до повноцінного члена суспільства. Конституція України гарантує захист гідності кожного громадянина численними нормативними актами, до яких також відносяться: заборона катувань, жорстокого та нелюдського поводження, а також заборона проведення медичних дослідів, наукових досліджень та інших втручань без її добровільної згоди. Право на повагу до гідності людини проходить через усю систему міжнародного права, проте не завжди зафіксовано як окрема норма, але проявляється та згадується у низці положень міжнародних документів. Основними документами є: Загальна декларація прав людини («визнання гідності, властивої всім членам людської родини, є основою свободи, справедливості і миру в світі»), Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (ст. 7), а також Конвенція ООН проти катувань (1984 р.).

Також новим викликом сьогодення у сфері забезпечення поваги до гідності людини став технологічний прогрес та розвиток технологій, оскільки забезпечити безпеку людини та її прав в інтернеті стає надзвичайно важко і світова спільнота повинна знайти рішення, як адаптувати систему до таких викликів та через які закони можна це регулювати, як убезпечити людей та їхні права у цій сфері. Отже, кібербезпека є надзвичайно важливою складовою для реалізації захисту прав людини, оскільки сучасні технології створили безліч можливостей для приниження гідності в онлайн-просторі. Кібербулінг, публічне

цькування, поширення особистих або неправдивих даних – це все порушує гідність людини та може призводити до психологічного тиску та порушення приватності, що в свою чергу – викликає дискомфорт у абсолютно різноманітних сферах життя.

В Україні напрями захисту в інтернеті активно розвиваються, вже працює Кіберполіція, існують законодавці про захист в онлайн-просторі («Про захист персональних даних») і ця сфера має розвиватися й надалі для ефективної протидії новим викликам у сфері захисту базових прав людини.

Важливо зазначити, що реалізація цих прав в Україні активно здійснюється через роботу Уповноваженого ВРУ з прав людини, діяльністю правозахисних організацій, можливістю звернення до Європейського суду з прав людини у разі порушення цих прав.

Отже, право на життя та повагу до гідності людини – це не лише юридичні норми, а також цінності, які формують рівень суспільства. Реалізація цих прав вимагає постійного удосконалення механізмів захисту та вчасного реагування на нові виклики, які постійно з'являються в умовах сьогодення. І лише за умови їх забезпечення та адаптуючи правову систему до нових реалій, можливе гарантування безпеки права на життя та повагу до гідності людини.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від 04.11.1950:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
4. Загальна декларація з прав людини від 10.12.1948:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

УДК 347.73:336.22

*Д. О. Котенко, студент групи 401-П
О.О. Скрильник, к.ю.н, доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ ТА В КРАЇНАХ ЄС

Системи оподаткування різних країн мають свої особливості, що зумовлені історичними, економічними та політичними факторами. Для України, яка прагне інтеграції в європейський простір, важливим є